

Det ærede Medlem, som nys talte, erklærede, at han var utilfreds med den Anvendelse, som Loven har faaet i det forløbne Aar, medens han dog alligevel holdt paa, at Loven var ganske god; han stemte jo ogsaa for den i Fjor. Jeg maa tilstaa, at det, skønt jeg hørte opmærksomt efter, har været mig vanskeligt at faa rigtig Klarhed over, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Philipsen) egentlig mente i denne Sag. Paa den ene Side mente han, at Loven kunde ikke undgaas, den var ogsaa nødvendig; paa den anden Side var han misfornøjet med Anvendelsen. Det ærede Medlem sagde, at det kan ikke undgaas, at et Kirkesamfunds, altsaa ogsaa Folkekirkens Medlemmer, maa svare Bidrag til Kirken; det kan ikke undgaas, siger han. Men det, her er Tale om, er jo slet ikke dette Spørgsmaal. Det, som den Lov, der gælder for i Aar — og hvis velsignelsesrige Frugter vi nu om faa Dage ville komme til at se paa de Skattebillerter, som sendes omkring i Kjøbenhavn — drejer sig om, er jo ikke, hvorvidt Folkekirkens Medlemmer skulle svare Bidrag til deres Kirkers Vedligeholdelse og Istandsættelse, men det er om, hvorvidt denne Ligning skal foregaa over hele Kjøbenhavn under et, eller i de enkelte Kirkesogne. Det er det eneste, Loven drejer sig om. Hvis den foreliggende Lov ikke vedtages, hvis den falder bort, saa vil Ligningen alligevel kunne foregaa, men den vil blot foregaa i de enkelte Sogne — hvis man da mener, at det er nødvendigt — og ikke over Kjøbenhavn som Helhed.

Naar mine Partifæller og jeg i Fjor protesterede mod denne Kirkeligningslov og stemte imod den, var det bl. a. ud fra det Argument, at den gældende Ordning af denne Sag, den, der hviler paa Danske Lov, er bedre end den, som indføres ved Bestemmelsen om Ligning over hele Kjøbenhavn. Thi sige vi, den gældende Ordning afføder Sparsommelighed, og det er sikkert en Ting, som to Klasser her i Landet have særlig godt af at faa indskærpet, nemlig Militaristerne og Præsterne. Kunne vi paa nogen Maade nødsage dem til Sparsommelighed, saa skulle vi gøre det. Og det er ganske givet, at Præsterne nødsages til Sparsommelighed derved, at de Udgifter, som medgaa til den enkelte Kirke, lægges paa det paagældende Sogns kirkelige Befolkning. Dette vise jo Kendsgerningerne. Thi da Loven af 1888 efter nogle Aars Fornøjelse bortfaldt i 1896, gik der 8 Aar indtil 1902, hvor man meget

godt kunde have paalignet Kirkeskat paa de enkelte Sogne, men hvor man bare ikke gjorde det. Man vovede ikke at gøre det, man ønskede ikke at gøre det, men man indskrænkede sig, man øvede en fornuftig Sparsommelighed, og det gik meget godt. Men aldrig saa snart giver Loven af 23. Maj i Fjor Løjlighed og Ret til at paaligne over det hele, saa rejse Kravene sig fra Kirkens og Kirkernes Bestyrelses Side med en Glubskhed, der har overrasket baade hele Kjøbenhavns Befolkning og dens Kommunalbestyrelse.

Den højtærede Kultusminister gjorde i Fjor gældende, at mit Partis Standpunkt i denne Sag egentlig gik ud paa at beskytte de velhavende; det var egentlig Bourgeoisognene, som vilde blive beskyttede, og det var Arbejdersognene, som det vilde gaa ud over, hvis vi faldt tilbage paa den gamle Ordning efter Danske Lov med Ligning paa hvert enkelt Kirkesogn, medens Ministerens Ordning — hævdede han — netop var demokratisk. Det var Kultusministerens Hovedargument. Jeg tillod mig den Gang at bestride denne Opfattelse, og hvad der senere er fremkommet, har givet mig fuldstændig Ret. Det Udvalg, som Borgerrepræsentationen nedsatte i Anledning af denne Sag i Anledning af, at Loven giver Kommunalbestyrelsen Ret til en Erklæring i Sagen, skaffede et saa stort Materiale til Veje, som det kunde faa fat paa til denne Sags Bedømmelse, og satte sig grundig ind i Kirkernes Budgetter, Regnskaber, Formuesforhold o. s. v. Vi bad endvidere Kjøbenhavns statistiske Kontor om at foretage en Beregning over, hvorledes den Skat, som nu paatænkes i dens fulde Højde lige op til Maksimum 233,000 Kr. vilde falde, hvis den ikke paalignedes over det hele, men paalignedes paa de enkelte Sogne. I den Betænkning, som Borgerrepræsentationens Udvalg afgav i Vinter, vil man finde denne Tabel, og det viste sig da, som ogsaa Udvalgets Ordfører, en bekendt og anset kjøbenhavnsk Venstremand, gør opmærksom paa, at „for 8 af de andragende Kirker vilde Tilskuddet blive mindre, endog meget betydelig mindre og sikkert overkommeligt, hvis det var søgt hos selve Menigheden; for een Kirke vilde det være det samme, for to lidt større, og kun for to Kirkers Skyld synes hele Ligningen sat i Gang“. Det viser sig altsaa, at jeg havde Ret. Her er ingenlunde Tale om Beskyttelse af den fattige Befolkning i Arbejdersognene; tværtimod, for to Kirkers Skyld synes hele Ligningen at være sat i Gang. Thi hvis disse to Kir-